

THUYẾT MINH VỀ QUY TRÌNH LÀM GỐM SỨ BÁT TRÀNG

Trong đời sống văn hóa người Việt Nam, những giá trị vật chất và tinh thần của dân tộc luôn được giữ gìn qua ngàn năm văn hiến với nét đẹp thuần túy và đặc trưng. Trong đó phải kể đến nghệ thuật làm gốm Bát Tràng truyền thống.

Nằm bên tả ngạn sông Hồng thuộc địa phận quận Gia Lâm, Hà Nội, Bát Tràng nổi tiếng qua hơn 500 năm lịch sử với rất nhiều sản phẩm làm từ đồ gốm không chỉ ở trong nước mà còn ở nước ngoài. Danh tiếng của làng nghề truyền thống này còn được tạo nên bởi tên tuổi của những người nghệ nhân có tài và có tâm. Chỉ với đôi tay và sự tỉ mỉ, tài hoa, họ đã trở thành người điều khiển, biến hóa đất và nước thành nhiều sản phẩm gốm sứ với đường nét tinh xảo, điêu luyện mà không một nơi nào sánh được. Chỉ từ những nguồn nguyên liệu như đất và nước, trải qua rất nhiều công đoạn từ đơn giản đến phức tạp, đồ gốm được sinh ra với vẻ đẹp bắt mắt đến cuốn hút trong từng ánh mắt người nhìn.

Công đoạn đầu tiên là chọn đất sét. Được lấy từ nguồn đất sét trắng Hải Dương, đất được lọc qua nhiều lần để lấy đi sạn. Cách truyền thống là đưa đất sét vào 4 bể với 4 độ cao khác nhau. Trong bể đầu tiên, đất sét được ngâm trong nước trong 3-4 tháng trước khi khuấy trộn với nước. Sau đó, các nghệ nhân sẽ mở bể thứ hai trong đó chất sét đi qua để loại bỏ các chất không cần thiết khác. Trong bể thứ ba, đất sét sẽ được để khô trong vài ngày trước khi đưa vào bể thứ tư để loại bỏ các chất vô dụng còn sót lại khỏi đất sét bằng cách lên men. Sau khi lọc xong, người thợ làm gốm chỉ chọn phần đất thật mịn để làm chất liệu cho vào máy nghiền đất. Thường thì chiếc máy nghiền có trụ xoay ở giữa, người thợ chỉ cần dùng thanh sắt để khuấy đất sao cho thật nhuyễn tạo thành chất lỏng có độ đặc vừa đủ để rót vào khuôn tạo mẫu. Sau khi rót đất vào khuôn, đợi khoảng một ngày trôi qua, người ta cần trọng tháo khuôn một cách cẩn thận để tránh sản phẩm bị nứt mẻ và hư hại.

Khi tháo khuôn, từng sản phẩm được lấy ra và được xếp gọn để đến với công đoạn tiếp theo: lau sạch và làm nhẵn bề mặt đồ gốm. Đây là công đoạn khá quan trọng bởi nó ảnh hưởng đến sự mượt mà và tự nhiên của mẫu gốm. Đồ gốm xuất ra có bị sần sùi hay trơn nhẵn hay không tùy thuộc vào đôi tay khéo léo khi cạo và làm sạch bề mặt. Chỉ cần một sơ ý nhỏ, đồ gốm sẽ không thể đẹp một cách toàn diện và đạt đến độ tinh hoa, nghệ thuật cao nhất. Làm gốm đòi hỏi rất nhiều ở nghệ nhân sự tỉ mỉ, khéo léo và kiên nhẫn. Nếu không có đủ những yếu tố đó thì không thể tạo nên được thương hiệu gốm sứ Bát Tràng nổi tiếng khắp mọi nơi.

Sau khi trải qua quá trình tạo dáng và độ nhẵn, người nghệ nhân nhúng sản phẩm qua nước màu để tạo nên tông màu chính. Tùy theo từng sản phẩm khác nhau mà màu sắc khác nhau. Một nét riêng chỉ có ở làng gốm Bát Tràng đó là nước màu có độ bám chắc rất cao và lâu. Thế nên, nhiều gia đình hiện nay vẫn giữ trong ngôi nhà của mình những sản phẩm Bát Tràng đã từ rất xa xưa của tổ tiên để lại. Chính vì lẽ đó mà Bát Tràng được tôn vinh là làng nghề truyền thống lâu đời và mang đậm hồn Việt nhất tại Việt Nam.

Trang trí, vẽ và tráng men là công đoạn rất quan trọng, nó quyết định đến vẻ đẹp của sản phẩm như thế nào. Để tạo nên một đồ gốm đẹp và tinh xảo, người nghệ nhân phải mất rất nhiều công sức và thời gian. Từng chi tiết nhỏ của sản phẩm được họ cẩn trọng khắc tạc và biến tấu với những đường nét, hoa văn tinh vi và sắc sảo. Với cây bút vẽ trên tay và những cây dao, cây cạo, màu nước, họ tiến hành điêu khắc sản phẩm theo phong cách riêng và độc đáo. Có nhiều kỹ thuật vẽ khác nhau, nhưng phụ thuộc vào khung và mục đích của sản phẩm. Sau đó, đồ gốm sẽ được phủ men bên ngoài, phương pháp phủ men thường là bí mật của gia đình, với những bí quyết, kinh nghiệm riêng biệt. Đây chính là đỉnh cao về sự sáng tạo nghệ thuật của làng gốm Bát Tràng, có một không hai tại Việt Nam.

Cuối cùng, để sản phẩm hoàn thiện và cho ra mẫu đồ gốm đẹp mắt, tất cả được đưa vào lò nung bằng ga có nhiệt độ cao. Tùy theo mỗi loại lò và mỗi dạng gốm cụ thể mà thời gian nung và nhiệt độ nung cũng khác nhau. Đợi một khoảng thời gian nhất định thì thành quả của người nghệ nhân đã được gặt hái.

Tôn vinh nét đẹp văn hóa Việt, gốm Bát Tràng luôn được ngợi ca khắp mọi nơi với những sản phẩm đạt chất lượng tốt và đẹp mà không phải ở đâu cũng làm được. Nghệ nhân làng gốm không chỉ đơn thuần là những con người lao động bình thường nữa mà đã trở thành người sáng tạo, bảo tồn, lưu giữ và truyền đạt cái đẹp, cái độc riêng đến thế hệ con cháu mai sau. Gốm Bát Tràng sẽ mãi là niềm tự hào của nghệ thuật gốm sứ Việt Nam nói riêng, văn hóa Việt Nam nói chung.

THUYẾT MINH VỀ MỘT BỘ PHIM (tác phẩm nghệ thuật)

Trong một nền văn hóa giải trí đang thiên dần về những câu chuyện siêu anh hùng, sử thi, ngôn tình,... thì dòng phim chính luận dường như đang mất dần sức hút. Thế nhưng không thể phủ nhận một điều, dòng phim ấy vẫn có những giá trị riêng, chạm đến được trái tim của một bộ phận khán giả có chiều sâu suy nghĩ, tâm hồn, khiến họ không khỏi chiêm nghiệm, day dứt về cuộc đời, về ý nghĩa của cuộc sống. Và “Cuộc đời bí ẩn của Walter Mitty” là một bộ phim đã khơi gợi được những suy tư như thế.

Được chuyển thể từ một truyện ngắn Mỹ nổi tiếng từ cách đây hơn 50 năm, “Cuộc đời bí ẩn của Walter Mitty” là câu chuyện về hành trình học cách sống trọn đời mình của một chàng trai hay mơ mộng nhưng bị thực tại chán nản kìm hãm. Vốn sống khép kín và nhút nhát, gần như một nửa cuộc sống của Walter Mitty (Ben Stiller thủ vai) trôi qua trong tẻ nhạt và buồn chán. Walter Mitty,

nhân viên chế bản phim của Tạp chí giấy Life nổi tiếng, có cuộc sống mà chúng ta có thể bắt gặp ở rất nhiều người: ban ngày đi làm, sau đó lười về nhà, sống cô lập bản thân trong bốn bức tường, kết bạn hay giao lưu chỉ thông qua vài trang mạng xã hội, để rồi bắt đầu một ngày mới lặp lại như vậy. Mitty lại đã từng là một đứa trẻ năng động, thích chơi ván trượt, để tóc bờm ngựa... nhưng chính cuộc sống hàng ngày lại khiến anh đánh mất những đam mê trước đây của mình.

Đến một ngày nọ, vì vấn đề kinh doanh, tạp chí giấy Life bị đóng cửa, để thay vào đó là tạp chí trực tuyến. Sự kiện này làm cho nhiều nhân viên có nguy cơ bị sa thải do không phù hợp với cơ cấu mới, Mitty cũng nằm trong số đó. Trước khi đóng cửa, Life ra số cuối cùng, với ảnh bìa của Sean O'Connell, nhiếp ảnh gia gắn bó rất lâu cùng Life. Tuy vậy, một sự cố xảy ra khiến tấm phim thứ 25, được nhấn mạnh sẽ chọn làm bìa, lại biến mất, và với trách nhiệm của một người 16 năm trong nghề, Mitty quyết định lên đường tìm tung tích tấm phim thứ 25.

Thông điệp “Hành động đi, đừng mơ mộng nữa” của bộ phim không thể gọi là quá độc đáo, câu chuyện và ý nghĩa của bộ phim không mới, nếu không muốn nói nó đã quá nhàm chán, lỗi thời, từng được sử dụng nhiều trước đây trong hàng loạt bộ phim. Tuy nhiên với “Cuộc đời bí ẩn của Walter Mitty”, Ben Stiller, trong vai trò là diễn viên chính, nhà sản xuất và đạo diễn phim, truyền tải ý nghĩa đó một cách hoàn toàn mới, khiến người xem được truyền cảm hứng một cách đầy kinh ngạc.

Cách đặt vấn đề của câu chuyện ở đây cho thấy trường hợp của Walter Mitty không phải là hiếm, nếu không muốn nói là phổ quát. Vẫn còn đó rất nhiều những con người hằng ngày sống lười lười, sáng đi làm chiều về tính toán chi tiêu, không dám yêu thương, không dám đương đầu. Hậu quả là họ không thể và gần như chưa bao giờ có thể chạm đến được những cảm xúc cao nhất trong cuộc sống. Nhân vật Walter Mitty được sinh ra để nhắc nhở khán giả về triết lý này, rằng nếu mãi mãi chỉ biết tưởng tượng và lên kế hoạch, bạn không bao giờ có được những chuyến phiêu lưu thú vị để kể lại.

Ở những phân cảnh đầu phim, có nhiều phân đoạn cao trào, ở đó, bất chợt người xem được chứng kiến một Mitty hoàn toàn khác, hành động dứt khoát, kịch tính, mạnh dạn bày tỏ yêu thương, nhưng đó lại hoàn toàn chỉ nằm trong suy nghĩ, tưởng tượng của nhân vật. Xem đến đây, có lẽ nhiều người hẳn sẽ mỉm cười mỉa mai, bởi vì họ nhận ra rằng chính bản thân mình cũng có lúc như vậy: ghét cay ghét đắng một ai đó nhưng không thể làm gì được ngoài ngồi tưởng tượng xem mình có thể hành hạ kẻ kia như thế nào, hay yêu thương một người vô cùng nhưng lại không dám nói ra, để rồi cứ tưởng tượng ra những khung cảnh hạnh phúc giữa hai người. Nhưng tất cả những điều đó sẽ chỉ là tưởng tượng nếu như chúng ta không mạnh dạn thực hiện nó, và Mitty đã dám đứng lên, biến tưởng tượng của mình thành sự thật.

Nếu như lúc đầu, người xem cảm thấy mệt mỏi, trống vắng với những cảnh quay từ tốn, miêu tả trực diện nỗi cô đơn của Walter Mitty bao nhiêu thì ở khoảng 2/3 phần sau của phim, người xem sẽ lại phấn khích, thích thú trước hành trình liều lĩnh của anh bấy nhiêu. Xuyên suốt hành trình đó, Mitty luôn thể hiện cho mọi người thấy ý chí vượt qua chướng ngại, luôn tự biết cách lên tinh thần cho mình trong khó khăn, cũng như kiên trì, kiên định với những gì đã đặt ra ban đầu, để rồi đến cuối cùng. Những cố gắng của anh, dù không thể thay đổi đại cuộc, nhưng đã có thể thay đổi chính con người anh ở một hướng tích cực hơn.

Nhân vật Walter Mitty là một người hết sức bình thường nhưng chưa phải là nhân vật điển hình trong xã hội hiện đại. Tuy nhiên, mỗi chúng ta đều có thể nhìn thấy chính mình trong Walter Mitty. Ai mà chẳng một lần từng mơ mộng, tưởng tượng làm được những điều phi thường, là người

hùng trong mắt người yêu, bạn bè. Ai mà chẳng từng ước muốn bứt ra khỏi vị trí hiện tại để xách ba lô lên lao ra thế giới, phiêu lưu, khám phá những vùng đất mới.

Nhưng không phải ai cũng dám làm, không phải ai cũng đạt được mục đích, đơn giản vì họ không có đủ dũng khí, không dám thoát ra khỏi lề thói cũ. Còn quá nhiều ràng buộc trong cuộc sống này. Nhưng Walter Mitty thì khác. Anh chỉ là một nhân viên quèn, không tiền tài, danh vọng, chẳng có người yêu. Trong suốt gần 40 năm qua, ngoài tuổi ấu thơ, Walter chỉ quanh quẩn với cuộc sống lặp đi lặp lại tới mức nhàm chán. Phải đợi tới đúng thời điểm, khi bị thúc bách, anh mới bứt phá, tự do làm điều mình muốn. Chứng kiến Walter sử dụng ván trượt, trượt từ trên đỉnh núi xuống, lênh đênh tại vùng biển Greenland, choảng nhau với cá mập, bay qua Afganistan tìm đường leo lên đỉnh Everest, trái tim, tâm trí người xem không phải ngừng lại, mà chột mở toang ra, để niềm cảm hứng ùa vào.

Trong vai trò diễn viên chính, nhà sản xuất và cũng là đạo diễn, Ben Stiller thể hiện được sức sáng tạo mạnh mẽ cũng như cách dẫn dắt câu chuyện thuyết phục của mình. Người xem ban đầu có thể sẽ hơi nghi ngại vì đã “đóng đinh” hình ảnh của Ben với những bộ phim hài đậm chất Mỹ. Thế nhưng, những gì hiện ra trên màn ảnh lại cực kỳ sinh động, đẹp đẽ và đáng yêu.

Bên cạnh đó cũng nên dành một tràng pháo tay cho phần âm nhạc và hình ảnh xuất sắc của phim. Chất nhạc vừa hùng tráng vừa cổ điển cũng như khung cảnh hùng vĩ của Greenland, Iceland và dãy Himalaya... chính là những chất xúc tác rất hiệu quả khiến người xem đồng cảm hơn với nhân vật.

Cuối cùng, câu nói ý nghĩa mà khán giả sẽ nhớ bởi nghe các nhân vật trong phim lặp đi lặp lại rất nhiều lần chính là câu slogan của tạp chí Life: *“Chiêm ngưỡng thế giới, đối mặt với hiểm nguy, nhìn ra phía trước; tiến lại gần hơn, tìm thấy nhau và cảm nhận chúng. Đó chính là ý nghĩa của cuộc sống”*. Bộ phim đã truyền cảm hứng tích cực cho những người đang tù túng với cuộc sống tẻ nhạt của mình, khiến mỗi người chúng ta tự nhìn lại cuộc đời mình để quyết định sống ý nghĩa hơn, sâu sắc hơn.

LUYỆN TẬP VIẾT TẢN VĂN

Mẫu 1:

Mình tới Măng Đen vào một ngày nắng ấm đầu tháng 12, nhưng vừa đặt chân tới đây thì thời tiết bất ngờ chuyển sang mưa lạnh. Kể từ đó, số ngày nắng ráo chỉ đến trên đầu ngón tay. Sương mù và mây đen giăng khắp lối, cái lạnh ở Măng Đen không giống với cái lạnh mình đã từng trải qua khi ở ngoài Bắc, Măng Đen lạnh và còn kèm theo mưa cả gió lớn. Thời tiết thật khắc nghiệt, mình chưa từng sống ở nơi nào mà có gió thổi mạnh tới mức nhà bị tốc mái, tường nứt vỡ, biển hiệu đổ ngổn ngang,... Mình đã sống trong cái lạnh ấy với một chiếc va-li quần áo không có bất kì một chiếc áo len nào, bởi khi tới đây mình đã không lường trước được. Măng Đen dù khắc nghiệt nhưng trong mắt mình vẫn đẹp lắm, đẹp từ nhánh cây ngọn cỏ, đẹp đến cả bầu trời. Đồi núi không hùng vĩ như Tây Bắc Đông Bắc, suối thác không cuộn cuộn như Ban Mê, cảnh vật không thơ mộng như Đà Lạt, Măng Đen đẹp một cách hoang sơ và mộc mạc, chân chất và phóng khoáng như những tâm hồn yêu tự do của những con người tìm đến mảnh đất này mà mình được gặp. Hành trình một tháng ở Măng Đen đã kết thúc, mình đã bỏ lỡ mùa hoa mai anh đào nở rộ, có một chút tiếc nuối nhưng mình không cảm thấy buồn, bởi Măng Đen đã mang đến cho mình vô vàn những điều thú vị khác. Sau chuyến này mình lại thấy tự tin hơn, khả năng thích nghi và chỉ số vượt khó lại tăng lên. Quan trọng hơn là thấy trái tim mình vẫn còn biết rung động, vẫn giữ được tâm yên bình ngay cả khi bốn bề là thử thách.

Mẫu 2

Măng Đen đón mình với một buổi sáng nắng đẹp, lạnh không kém gì Đà Lạt. Nhưng, yên tĩnh, cực kì yên tĩnh. Nơi mình ở nằm trong một con đường nho nhỏ, gần hồ Dã Ke, quả là thích hợp cho những người cần tìm một nơi để nghỉ ngơi, để bình tâm. Không gian được thiết kế bởi những người bạn trẻ rất có gu, rất có tâm. Mình đã ở nhiều nơi, nhưng cảm giác ấy không thể tìm thấy ở đâu cả. Nơi đây, người ta sống chậm, rất chậm, làm dịu lại những cái đầu nóng đang ngổn ngang suy nghĩ, chông chênh. Mình đi rất ít, vì Măng Đen rất nhỏ, nếu đi cho hết, chắc chỉ cần một buổi sáng là có thể check in tất cả những nơi đáng đi của Măng Đen. Nhưng mình không đi như thế. Mình đi Đức Mẹ Măng Đen, ở đó cả mấy tiếng đồng hồ, chỉ để ngồi đó mà thôi. Mình đi lên đỉnh một ngọn đồi để săn hoàng hôn Tây Nguyên (nhưng hụt, vì mưa!). Mình đi vòng quanh hồ Dã Ke đang rộ hoa đào với những người bạn mới; khám phá một con đường rùng rờ nhỏ dẫn đến một cái thác hoang sơ mà người ta chưa khai thác du lịch. Chỉ vậy thôi, nhưng thế là đã đủ. Đêm duy nhất ở Măng Đen, mình ngồi chơi với mọi người dưới sảnh chung, ngồi kể những câu chuyện cuộc đời. Ai cũng có câu chuyện của riêng mình, có người tìm lên Măng Đen để trốn chạy, có người lên đây để chữa lành,... Câu chuyện nhẹ nhàng được hai bạn trẻ chủ nhà dẫn dắt, cùng nhau uống trà nóng, rồi ngồi đan móc khóa. Măng Đen cho ta cơ hội biết mình cần sống chậm lại, và nghĩ cho mình nhiều hơn, trước khi nghĩ cho người khác, bởi như ai đó đã từng nói, ta không thể trao cho người khác cái mà ta không có được... Măng Đen mùa xuân không chỉ có mai anh đào...